T072 BL 2 (004) Giới Quỵt Tiền Của Thợ Dệt-30 Pháp Ni Tát Kỳ Ba Dạ Đề-Giới Pháp Của Tỳ Kheo

Tạng Luật (Linh Sơn Pháp Bảo)

SOÁ 1425 - LUAÄT MA HA TAÊNG KYØ, Quyeån 11 12 27-GIÔÙI QUÎT TIEÀN CUÛA THÔÏ DEÄT Khi Phaät an truù taïi Tinh xaù Kyø-hoaøn trong thaønh Xaù-veä, baáy giôø, Tyø-xaù-khö-loäc-maãu cöù moãi ngaøy môøi chuùng Taêng veà nhaø thoï trai. Luùc naøy, coù Tyø-kheo tôùi phieân mình ñeán nhaø aáy thoï trai, troâng thaáy Tyø-xaù- khö-loäc-maãu caàm cuoän chæ ñöa thôï deät, noùi: "OÂng deät thaønh vaûi giuùp toâi. Toâi muoán cuùng döôøng Toân giaû Nan-ñaø, Öu-ba-nan-ñaø. Nhöõng vò naøy khoù tính, oâng gaéng deät cho thaät ñeïp". Tyø-kheo aáy thoï trai xong, trôû veà Tinh xaù, noùi vôùi Nan-ñaø: "Tröôûng laõo, toâi muoán baùo cho thaày moät tin vui". - Coù vieäc gì vui theá? - Toâi nghe Tyø-xaù-khö-loäc-maãu ñònh cuùng döôøng y cho thaày. - Y ñoù khoâng phaûi cuùng döôøng cho toâi. Vì sao? Vì Öu-baø-di naøy saép cuùng döôøng cho caùc baäc Hieàn Thaùnh. - Khoâng phaûi vaäy, chính maét toâi troâng thaáy Tyø-xaù-khö-loäc-maãu caàm cuoän chæ sôïi ñöa thôï deät, noùi: "Toâi ñöa oâng cuoän chæ sôïi naøy, oâng haõy deät thaønh vaûi cho ñeïp giuùp toâi. Toâi muoán cuùng döôøng cho Nan-ñaø, vì thaày aáy khoù tính". - Thaày coù bieát nhaø thôï deät ôû ñaâu khoâng? - Bieát. - Nhaø aáy ôû vuøng naøo? Taïi heûm naøo? Cöûa höôùng veà phöông naøo? Chæ cho toâi roõ caùc tieâu töôùng (daáu hieäu). Khi ñaõ hoûi kyõ, bieát roõ choã roài, saùng hoâm sau Nan-ñaø khoaùc y, ñi ñeán nhaø aáy, troâng thaáy thôï deät ñang caêng ñöôøng kinh (ñöôøng chæ doïc) ñeå deät lieàn hoûi: - Laõo tröôïng, caêng ñöôøng kinh deät vaûi cho ai vaäy? - Toâi saép deät vaûi cho Tyø-xaù-khö-loäc-maãu. - OÂng coù bieát Tyø-xaù-khö thueâ deät cho ai khoâng? - Toâi bieát. Baø thueâ deät cho Nan-ñaø, Öu-ba-nan-ñaø. - OÂng bieát Nan-ñaø khoâng? - Toâi khoâng bieát. - Nan-ñaø, Öu-ba-nan-ñaø chính laø chuùng toâi ñaáy. OÂng haõy deät cho ñeïp, daøi, roäng, mòn, daøy. - Soá löôïng sôïi coù giôùi haïn nhaát ñònh, toâi coù theå deät khoâng coù ñöôøng vó (ñöôøng chæ ngang) ñöôïc sao? - OÂng cöù theo lôøi toâi deät cho ñeïp, nhaø aáy giaøu coù, seõ töï ñöa theâm vaûi sôïi cho oâng. - Nhaø aáy ñöa theâm cho toâi vaûi sôïi, theá coøn tieàn deät thì ai ñöa cho toâi? - OÂng cöù deät cho ñeïp, coøn tieàn deät toâi seõ ñöa cho oâng. - Neáu Toân giaû traû tieàn deät cho toâi, baø aáy ñöa theâm vaûi sôïi, thì toâi seõ deät nhö lôøi daën.

SOÁ 1425 - LUAÄT MA HA TAÊNG KYØ, Quyeån 11 13

Theá roài, thôï deät cöù theo lôøi daën, deät thaät ñeïp, khi sôïi heát thì ñeán ñoøi, laøm nhö vaäy ñeán ba laàn. Tyø-xaù-khö-loäc-maãu suy nghó: "Ngöôøi naøy chæ ñeán ñoøi vaûi sôïi, khoâng ñoøi tieàn deät, vì sao ta khoâng ñöa cho ñuû vaûi sôïi?". Khi deät xong taám vaûi roäng, daøi, daøy, ñeïp, oâng beøn ñem ñeán ñöa Loäc maãu. Loäc maãu nhaän roài, thaàm nhuû: Taám vaûi naøy raát ñeïp, khoâng neân cuùng cho thaày aáy (Nan-ñaø), vì ñaây laø vaät cuùng döôøng coù giaù trò. Theá nhöng, tröôùc ñaõ höùa cuùng cho thaày roài. Nghó vaäy, baø beøn ñöa cho Nan-ñaø. Khi taám vaûi chöa thaønh, ngaøy naøo Nan-ñaø cuõng ñeán nhaø thôï deät, nhöng luùc

ñöôïc vaûi roài thì thaày rôøi xa nhaø aáy, ñi vaøo con heûm khaùc, ví nhö con quaï giaø laùnh xa choã coù teân baén. Thôï deät do nhieàu coâng vieäc, khoâng theå ñeán ñoøi tieàn deät. Veà sau, nhaân coù ñaïi hoäi thôï deät, oâng beøn ñeán thaønh Xaù-veä. Luùc aáy thôï deät suy nghó: "Moïi ngöôøi chöa taäp hoïp, giôø ñaây ta haõy ñeán Tinh xaù Kyø-hoaøn ñoøi tieàn deät". Nghó theá, oâng beøn ñeán ñoù, hoûi caùc Tyø-kheo: "Nan-ñaø, Öu-ba-na-ñaø ôû taïi choã naøo?", Caùc Tyø-kheo noùi: "Trong phoøng naøy ñaây". OÂng lieàn vaøo phoøng, thaáy Nan-ñaø roài, beøn ñaûnh leã vaán an, giaû vôø khoâng bieát, nhö chöa töøng gaëp nhau, beøn hoûi: "Toân giaû nhaän ñöôïc vaûi chöa?". Nan-ñaø hoûi ngöôïc laïi: "Vaûi naøo?". - Toâi deät cho Loäc maãu ñaáy. - Ñöôïc roài. - Taám vaûi coù vöøa yù Toân giaû khoâng?

SOÁ 1425 - LUAÄT MA HA TAÊNG KYØ, Quyeån 11 14

- Cuõng taïm ñöôïc. - Thöa thaày, thaày haõy traû tieàn deät cho toâi. - Traû tieàn deät gì? - (Cho ñeán) Öu-baø-di ñöa ñuû vaûi sôïi, vaø thaày höùa traû tieàn deät cho toâi. Nan-ñaø beøn noåi giaän noùi: "Ngöôi coù bieát Nan-ñaø, Öu-ba-nan-ñaø khoâng? Ta muoán moùc laáy troøng maét cuûa ngöôi. Boãng döng hö khoâng maø boác khoùi. Ngöôi hy voïng nhaän ñöôïc tieàn deät cuûa ta chaúng khaùc gì muoán loät laáy hai mieáng vaûi che cuûa ngoaïi ñaïo loõa theå, hoaëc mong loùc laáy naêm traêm caân thòt töø chaân cuûa con quaï giaø ñaõ cheát, hoaëc ñem boû moät naém caùm döôùi ñaùy soâng Haèng roài mong nhaët laïi ñöôïc taát caû". Ñoaïn, baûo ñeä töû: "Ngöôi laáy Taêng-giaø-leâ ñöa ta, ta seõ maëc ñi tôùi nhaø vua goïi lính ñeán baét troùi teân naøy naïp cho quan". Thôï deät suy nghó: "Keû Sa-moân naøy coù theá löïc lôùn, laïi hay ra vaøo cung vua, y coù theå gaây ra söï baát lôïi lôùn cho ta. Ta laáy soá tieàn deät kia ñeå laøm gì! Mieãn giöõ ñöôïc maïng soáng laø toát". Nghó theá roài, oâng ta boû ñi, ra khoûi cöûa beøn chaïy moät maïch ñeán giöõa hoäi chuùng caùc thôï deät. Moïi ngöôøi lieàn traùch y: "Boïn chuùng toâi ai cuõng boû caû vieäc nhaø, ñeán ñaây ñeå cuøng lo lieäu vieäc quan. Nay ngöôi vì sao laïi boû moïi ngöôøi, ñi ñaâu?". Anh ta lieàn ñaùp: "Caùc vò haõy nghe toâi ñaõ: Loäc maãu ñöa sôïi cho toâi deät, khi vaûi deät chöa xong, ngaøy naøo Nan-ñaø, Öu-ba-nan-ñaø cuõng gheù ñeán. Nhöng khi nhaän ñöôïc vaûi roài thì cuõng gioáng nhö con quaï giaø laùnh xa choã bò teân baén... chung cuïc, toâi suy nghó: "Mieãn giöõ ñöôïc maïng soáng", (noùi roäng vieäc treân) cho neân toâi môùi ñeán treã nhö vaäy". Moïi ngöôøi lieàn noåi giaän, noùi: "Teân Tyø-kheo naøy khinh thöôøng chuùng ta quaù laém, ñaõ khoâng traû tieàn may maø traùi laïi coøn muoán döïa theá löïc cuûa vua ñònh baét troùi ngöôøi. Ngaøy nay, chuùng ta haõy laäp ra giao öôùc. Sau naøy khoâng ai deät vaûi cho Sa-moân nöõa". Coù ngöôøi noùi: "Chuùng ta neân giao öôùc vôùi nhau ôû choã kín, ñöøng cho ai bieát. Toâi bieát kích thöôùc y cuûa Sa-moân, daøi naêm khuyûu tay, roäng ba khuyûu tay, hoaëc daøi naêm khuyûu tay, roäng hai khuyûu tay. Neáu gaëp kích thöôùc y chöøng aáy thì chuùng ta khoâng neân deät. Vò Sa-moân naøy coù theá löïc, y coù theå nhôø nhaø vua duøng quyeàn löïc sai khieán ngöôøi ta, thaäm chí coù theå gaây neân söï baát lôïi cho nguôøi, vaäy chôù cho ai bieát". Ñeán ngaøy Töï-töù, ñaøn-vieät gaùnh baép chæ ñeán nhaø thôï deät thueâ thôï deät deät vaûi, thôï deät hoûi: "OÂng ñònh deät aùo kích thöôùc cô naøo?" Chuû nhaân ñaùp: "Chieàu daøi naêm khuyûu tay,

roäng ba khuyûu tay, hoaëc daøi naêm khuyûu tay, roäng hai khuyûu tay".

SOÁ 1425 - LUAÄT MA HA TAÊNG KYØ, Quyeån 11 15

Thôï deät suy nghó: "Ñoù laø kích thöôùc y cuûa Sa-moân", lieàn ñaùp: "Toâi ñaõ deät cho ngöôøi ta, khoâng theå deät theâm ñöôïc". Theá roài, ngöôøi aáy ñi hoûi khaép nôi, ñeàu khoâng ai chòu deät. Baáy giôø, caùc nhaø haøo phuù beøn ñem vaûi ñaõ deät roài cuùng döôøng cho chuùng Taêng. Coøn caùc nhaø ngheøo vì khoâng coù vaûi deät saün neân khoâng laáy gì cuùng döôøng cho Taêng. Khi aáy, chö Taêng nhaän vaûi cuùng döôøng ít, Phaät bieát maø vaãn hoûi A-nan: "Vì sao chuùng Taêng nhaän ít vaûi cuùng döôøng nhö vaäy?". A-nan lieàn ñem söï vieäc treân, cho ñeán thôï deät sinh taâm khoâng hoan hyû, cuøng giao öôùc vôùi nhau, baïch ñaày ñuû leân Theá Toân. Phaät lieàn baûo goïi Nan-ñaø, Öu-ba-nan-ñaø ñeán. Khi hoï ñeán roài, Phaät hoûi: "Caùc oâng coù vieäc ñoù thaät chaêng?" Hoï ñaùp: "Coù thaät nhö vaäy, baïch Theá Toân". Phaät khieån traùch: "Ñoù laø vieäc xaáu. Caùc oâng khoâng töøng nghe Ta khen ngôïi thieåu duïc, cheâ traùch ña duïc hay sao?". Theá roài, Phaät truyeàn leänh cho caùc Tyø-kheo soáng taïi thaønh Xaù-veä phaûi taäp hoïp laïi taát caû, vì möôøi lôïi ích maø cheá giôùi cho caùc Tyø-kheo, duø ai nghe roài cuõng phaûi nghe laïi: "Neáu cö só hay vôï cö só baûo thôï deät deät vaûi cho Tyø-kheo, Tyø-kheo naøy khoâng ñöôïc yeâu caàu tröôùc maø töï ñoäng ñeán thôï deät khuyeân: "OÂng coù bieát khoâng, vaûi aáy laø deät cho toâi ñaáy. OÂng phaûi deät cho ñeïp, daøi vaø roäng, roài toâi seõ traû tieàn cho oâng", thì duø soá tieàn chæ ñaùng giaù moät böõa aên, Tyø-kheo naøy ñaõ giao öôùc traû tieàn nhö vaäy, khi nhaän ñöôïc vaûi, phaïm Ni-taùt-kyø Ba-daï-ñeà".

Giaûi Thích: - Cö só: Ngöôøi chuû nhaø. - Nguôøi vôï: Ngöôøi vôï cuûa chuû nhaø. - Tyø-kheo: Hoaëc Taêng, hoaëc nhieàu ngöôøi, hoaëc moät ngöôøi. - Thôï deät: Nhö treân ñaõ noùi. - Y: Coù möôøi loaïi, nhö treân ñaõ noùi. - Khoâng ñöôïc yeâu caàu tröôùc: Voán khoâng yeâu caàu maø töôûng coù yeâu caàu, hoaëc yeâu caàu ngöôøi khaùc maø töôûng yeâu caàu mình, hoaëc yeâu caàu veà vieäc khaùc maø töôûng yeâu caàu veà vieäc deät vaûi. - Töï ñoäng ñeán: Töùc ñi tôùi ruoäng hoaëc tôùi nhaø hoï. - Khuyeân: Baûo hoï deät daøy, mòn, hoaëc daøi, roäng. - Tieàn: Caùc loaïi tieàn teä. - Giaù tieàn: Nhöõng vaät khaùc (ñöôïc trò giaù thaønh tieàn)

- Thöùc aên: Nhö gaïo löùt, gaïo neáp, caù, thòt. - Trò giaù: Nhö tieàn, vaät v.v... neáu ñöôïc y thì phaïm Ni-taùt-kyø Ba- daï-ñeà. Neáu Tyø-kheo noùi vôùi thôï deät: "OÂng deät cho toâi thaät ñeïp, thaät chaéc, thaät daøy...". Khi noùi nhö vaäy thì phaïm toäi Vieät-tyø-ni. Khi thôï deät baét tay vaøo deät chöøng vaøi nhòp thì phaïm Ba-daï-ñeà. Khi hoï deät xong, nhaän ñöôïc vaûi, thì phaïm Ni-taùt-kyø Ba-daï-ñeà. Neáu Tyø-kheo thuyeát phaùp cho thôï deät nghe, roài thôï deät döøng tay ñöùng laéng nghe, Tyø-kheo noùi: "Chæ neân nghe baèng tai, khoâng neân nghe baèng tay, tay vaãn cöù laøm". Khi noùi nhö vaäy thì phaïm toäi Vieät-tyø-ni. Neáu Tyø-kheo nghe ai ñoù ñònh deät vaûi cho mình, roài ñeán ñoù khuyeân thôï deät maø khoâng höùa traû giaù, thì khi ñöôïc vaûi phaïm toäi Vieät-tyø-ni. Neáu nghe roài ñeán khuyeân vaø höùa traû giaù, thì khi nhaän ñöôïc vaûi, phaïm Ni-taùt- kyø Ba-daï-ñeà. Neáu khoâng nghe maø ñeán khuyeân roài töï ñoäng ñöa (tieàn), thì khi ñöôïc vaûi, phaïm toäi Vieät-tyø-ni. Neáu

khoâng nghe, khoâng ñeán khuyeân, cuõng khoâng ñöa tieàn deät, thì khi ñöôïc vaûi khoâng coù toäi. Neáu coù quaû phuï cuùng döôøng vaûi cho chuùng Taêng, roài Tyø-kheo theo thöù töï nhaän ñöôïc vaûi aáy giöõa chuùng Taêng, khi aáy ngöôøi ñaøn baø ñoù noùi vôùi Tyø-kheo: “Nhaø toâi khoâng coù ngöôøi. Toân giaû coù theå ñeán choã thôï may nhôø hoï may giuùp vaûi naøy. Neáu Toân giaû töï ñeán thôï may lo lieäu thì coù theå vöøa nhanh maø vöøa ñeïp”. Khi ñoù, Tyø-kheo ñöôïc quyeàn ñi tôùi choã thôï may, noùi nhö sau: “Laõo tröôïng, oâng bieát may nhanh, bieát may daøy...”. Noùi nhö theá, thì khoâng coù toäi. Theá neân noùi (nhö treân)

Nguồn: Giảng Sư (giangsu.io.vn) — văn bản trích từ kho sách cổ và kinh điển.